

К.е.н., Булкот Г.В.,
здобувач вищої освіти на другому (магістерському) рівні
Зарицький Ю.В.

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана», Україна*

Особливості організації обліку та аналізу результатів виконання кошторисів розпорядників бюджетних коштів

Актуальним завданням для забезпечення функцій і досягнення запланованих результатів діяльності розпорядників бюджетних коштів (бюджетних установ в особі їх керівників, що уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та видатки з бюджету) є ефективне виконання кошторису та аналіз його результатів. Важливу роль в управлінні діяльністю бюджетних установ відіграють раціональна організація і правильно побудована методика обліку доходів та видатків.

Бюджетування включає різні процеси, зокрема: розроблення, виконання, контроль і аналіз бюджетних коштів, а також потребує поглибленого дослідження для пошуку резервів підвищення ефективності формування і використання фінансових ресурсів бюджетними установами.

Кошторис доходів та видатків складається у розрізі загального та спеціального фонду усіма бюджетними установами на календарний рік. Він затверджується керівником відповідної вищої організації не пізніше ніж через місяць після затвердження відповідного бюджету, із якого здійснюється фінансування установи [1].

Для підбиття підсумків, у кінці бюджетного періоду суми отриманих доходів і здійснених видатків під час виконання кошторису списуються на

результат його виконання за відповідний звітний період. Визначення фінансового результату звітної періоду за результатами діяльності розпорядників бюджетних коштів відбувається із використанням субрахунку 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітної періоду» [2, с.165].

Схема обліку результатів виконання кошторисів бюджетних установ зображено в табл. 1.

Таблиця 1

Облік результатів виконання кошторисів

Відображення видатків	Клас 8 «Витрати»		Списання видатків	Рахунок 55 «Фінансовий результат»		Списання доходів	Клас 7 «Доходи»		Відображення доходів
	Д-т	К-т		Д-т	К-т		Д-т	К-т	

Річне закриття рахунків регламентується наступними нормативно-правовими актами і роз'ясненнями Мінфіну з цього питання: у частині фінансової звітності — НП(С)БОДС 101, Порядком № 307, НП(С)БОДС 124, НП(С)БОДС 135, Планом рахунків і Типовою кореспонденцією; у частині бюджетної звітності — Порядком № 44, Інструкцією № 333 та інші.

Бухгалтерський облік виконання кошторису доходів і видатків бюджетних установ суттєво відрізняється від обліку господарської діяльності підприємств виробничої сфери, що обумовлено самою специфікою їх діяльності, адже вони працюють не заради отримання прибутку, а для задоволення різних соціальних, культурних та інших потреб суспільства [3, с.725].

До особливостей обліку виконання кошторисів слід віднести: контроль виконання кошторису видатків; окремий облік касових і фактичних видатків; організацію обліку у розрізі статей бюджетної класифікації; відповідність обліку та звітності вимогам діючого законодавства.

Контроль за виконанням кошторисів повинен передбачати порядок перевірки виконання постанов та розпоряджень державних органів та вищих організацій; дотримання встановлених в процесі складання кошторису нормативів витрат, строків платежів, коректності витрачання фонду оплати праці, правильності здійснюваних в процесі обліку розрахунків [4, с.59].

У вказаних напрямках важливо здійснювати попередній, поточний і наступний контроль. Бухгалтерський облік не може бути достатньо ефективним, якщо він не виконує контрольної функції. Але також, система контролю не повинна ускладнювати документообіг бюджетних установ.

До основних завдань аналізу кошторису доходів та видатків належить: оцінка дотримання кошторисних призначень як в цілому, так і в окремих кодах витрат; характеристика складу і структури витрат, а також їх зміни протягом певного періоду часу; виявлення факторів відхилень розміру фактичних витрат від тих, що передбачені у кошторисі; оцінка ефективності використання ресурсів розпорядниками бюджетних коштів [5, с.30].

Отже, у процесі аналізу виконання кошторисів доходів і видатків бюджетних установ відбувається глибоке вивчення ключових показників із метою оцінки ефективності використання ресурсів, виявлення відхилень фактичної кількості витрат від кошторисної, аналіз відповідних факторів, які вплинули на дані відхилення і виявлення резервів підвищення ефективності використання ресурсів бюджетними установами.

Література:

1. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 01.01.2021 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення 12.05.2021).
2. Васильєва В. Г. Удосконалення організації і методики обліку та контролю доходів і видатків у бюджетних установах. *Економічний простір*. 2018. № 138. С. 164-182.
3. Гільorme Т.В., Лень А.В. Організація обліку доходів бюджетних установ в умовах законодавчих змін. *Економіка та суспільство*. 2017. № 10. С. 722–729.
4. Карпенко Н. Г., Дорогань-Писаренко Л. О., Аранчій Я. С., Ліпський Р. В. Звітність бюджетних установ : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. С. 54-95.
5. Кемарська Л.Г. Проблеми методології бухгалтерського обліку суб'єктів державного сектору. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 20. С. 28-32.